

Dyslexieprotocol

Zwin College

versie: 16-09-2021

Inhoud Wat is dyslexie?.....	3
<i>1. De overgang van de basisschool naar het Voortgezet onderwijs</i>	<i>3</i>
2. Signaleren en begeleiden van dyslectische leerlingen	3
2.1. Onderzoek en begeleiding van leerlingen in klas 1	3
2.2. Begeleiding van leerlingen in klas 2 t/m 6 en signalering van dyslexie	4
2.3. Kosten van het dyslexieonderzoek.....	4
3. In kaart brengen en registreren van dyslectische leerlingen	4
4. Uitvoering van het dyslexiebeleid.....	4
5. Dyslexiepas	5
6. Extra afspraken binnen de secties	6
Nederlands	6
Engels.....	6
Frans.....	6
Duits	7
Voor alle talen	7
Andere vakken	7
8. Afspraken met betrekking tot toetsing in Kurzweil	7

Wat is dyslexie?

Dyslexie is een leerstoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau. Dyslectische leerlingen in het voortgezet onderwijs kunnen problemen hebben met:

- Lezen en/of spellen op woordniveau in het Nederlands en in de moderne vreemde talen (nieuwe klank-tekenkoppelingen, complexe spellingafspraken);
- Het snel en accuraat lezen (decoderen) van teksten bij **alle** vakken;
- Het snel en accuraat spellen (coderen) bij functioneel schrijven bij **alle** vakken. Niet al deze problemen doen zich (in gelijke mate) bij een individuele leerling voor. Er is altijd sprake van een individu-gebonden profiel.

Het dyslexieprotocol dat op het Zwin college gehanteerd wordt, is in navolging van Het Protocol Voortgezet Onderwijs.

1. De overgang van de basisschool naar het Voortgezet onderwijs

- De normale toelatingsprocedure wordt gevolgd.
- De basisschool geeft informatie over leerlingen met dyslexie in groep 8.
- Een leerling wordt als dyslectisch aangemerkt wanneer hij/zij in het bezit is van een dyslexieverklaring. Een kopie van deze verklaring dient op school aanwezig te zijn.
- In de brugklas wordt een leerling ook als dyslectisch aangemerkt als er geen officiële verklaring is, maar wel een indicatie van de basisschool.
- In de loop van de aanmeldingsprocedure kan er vanuit het Zwin college een gesprek met de ouders plaatsvinden.

2. Signaleren en begeleiden van dyslectische leerlingen

2.1. Onderzoek en begeleiding van leerlingen in klas 1

- Alle leerlingen van klas 1 maken in het begin van het schooljaar de screeningdictee die behoort bij het Protocol Dyslexie voor het voortgezet onderwijs.
- Naar aanleiding van de resultaten van de toets krijgen leerlingen indien nodig extra ondersteuning voor taal.

Als er een vermoeden is van dyslexie dan wordt de leerling verder getest door de dyslexiecoach/dyslexiebegeleider en indien nodig worden ouders doorverwezen naar een extern onderzoeksbureau voor een officieel dyslexieonderzoek. Ouders dienen zelf een bureau met een BIG-registratie te benaderen voor een onderzoek, dit geldt ook voor leerlingen met een buitenlandse verklaring.

- Leerlingen met een dyslexieverklaring/dyslexie-indicatie krijgen wekelijks minimaal 1 lesuur begeleiding. Leerlingen zonder een officiële dyslexieverklaring krijgen, indien nodig, het verzoek een onderzoek te laten doen. Op deze manier kan er vastgesteld worden of zij na klas 1, met een dyslexieverklaring, recht hebben op faciliteiten, behorende bij dyslexie.

2.2. Begeleiding van leerlingen in klas 2 t/m 6 en signalering van dyslexie

- Vanaf klas 2 kan een leerling, indien daar behoefte aan is, begeleiding krijgen van de dyslexiecoach. De dyslexiecoach is bereikbaar op school of via de e-mail.

Een docent, die dyslexieproblemen bij een leerling vermoedt, neemt de volgende stappen:

- Men neemt contact op met de **mentor**.
- De **mentor** overlegt met de **dyslexiecoach**.
- De **dyslexiecoach** neemt een aantal testen af bij deze **leerling** en verwijst indien nodig de leerling door naar een extern bureau voor een officieel dyslexieonderzoek. Wanneer remediale hulp nodig is, zal de dyslexiecoach verwijzen naar externe hulp.

2.3. Kosten van het dyslexieonderzoek

Het onderzoek van een externe deskundige komt in beginsel voor rekening van de ouders.

3. In kaart brengen en registreren van dyslectische leerlingen

- De dyslexiecoach verzorgt aan het begin van elk schooljaar de **dyslexiepassen** voor de betreffende leerlingen.
- Alle leerlingen in bezit van een dyslexieverklaring hebben recht op een dyslexiepas.
- Docenten krijgen overzichtslijsten waarop de dyslectische leerlingen staan vermeld en de faciliteiten die er voor hen zijn.
- Tevens staat in Magister geregistreerd of een leerling dyslexie heeft.
-

4. Uitvoering van het dyslexiebeleid

- Docenten nemen notitie van de overzichtslijsten.
- Docenten houden zich aan de specifieke afspraken voor de betrokken leerlingen.
- Binnen secties zijn er afspraken hoe om te gaan met normering e.d. (zie toelichting)
- Leerlingen bespreken eventuele problemen met de dyslexiecoach.
- De dyslexiecoach wijst de leerlingen, die zij begeleiden op hun eigen verantwoordelijkheden die ook vermeld staan op de dyslexiepas.
- De teamleiders bewaken de naleving van het protocol.
- De dyslexiecoach onderhoudt de contacten met ouders/verzorgers.

5. Dyslexiepas

Elke erkend dyslectische leerling krijgt een dyslexiepas waarop de faciliteiten vermeld staan. Dit is een individuele pas die de leerling altijd bij zich heeft en gedurende een toets op zijn tafel kan leggen.

Op de dyslexiepas staan de afspraken die voor die leerling gemaakt zijn door de dyslexiecoach op basis van een dyslexieonderzoek en de daaruit volgende verklaring.

Deze afspraken kunnen zijn:

- Extra tijd bij schriftelijke toetsen. (20 % van de voorgeschreven tijd)- dit geldt bij **alle** vakken. Indien dat niet mogelijk is, kan een verminderd aantal vragen in een toets aangeboden worden. Dit gebeurt altijd in overleg met de docent.
- Als er door niet-leerstof gebonden fouten niet meer te controleren is of de leerling de leerstof wel of niet begrijpt, kan er een mondelinge overhoring volgen.
- In andere vakken dan de talen spelfouten niet meetellen, als het antwoord van de leerling herkenbaar is, wordt het goed gerekend.
- Schriftelijk materiaal in lettertype Arial 12.
- Gebruik maken van ondersteunende technologie, zoals: computer/laptop, boeken op cd-rom, Daisy-speler, tekst-naar-spraaksoftware, Kurzweil. Er wordt bij het verlenen van toestemming altijd gekeken naar de mogelijkheden bij het Centraal Examen. Hulpmiddelen die daar niet zijn toegestaan, worden ook niet toegestaan gedurende de schoolloopbaan. Jaarlijks kan dit worden aangepast aan de hand van de maart- of septembermededelingen op Examenblad.nl.
- Aparte ruimte: voor concentratie, hardop lezen.
- Leerlingen zetten een D bovenaan hun toets.

Er kan ook sprake zijn van **dispensatie**.

Voorbeelden van dispensatie zijn:

- Aangepaste beoordeling van spelling bij toetsen.
- Incidentele mondelinge toetsing.
- aanpassing van het niveau van de te lezen boeken bij de talen. Leerlingen kunnen in de mediatheek een keus maken uit de boeken die speciaal bedoeld zijn voor dyslectische leerlingen.

6. Extra afspraken binnen de secties

Nederlands

- Als spelling en/of zwakke formuleringen geen onderdeel is van de leerstof heeft het geen invloed op de beoordeling van het werk.
- Fouten m.b.t. leerbare regels worden wel meegerekend, bij toetsen waarin spellingonderdelen worden getoetst (o.a. werkwoordspelling, meervoudsvormen).
- Alle andere spellingsfouten worden fout gerekend en achteraf aangepast genormeerd met hantering van de 50% norm.
- Grammaticale fouten worden wel meegerekend. Fonetische fouten niet.
- Een spellingtoets wordt niet lager dan een 3 beoordeeld.

Engels

- Als spelling en/of zwakke formuleringen geen onderdeel is van de leerstof heeft het geen invloed op de beoordeling van het werk.
- Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit niet fout gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten.
- Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (huose) worden niet fout gerekend.
- Fouten m.b.t. (mede)klinkerverdubbeling worden niet fout gerekend.
- Spelfouten tellen bij dyslectische leerlingen voor de helft van het aantal spelfouten.
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.
- Een spellingtoets wordt niet lager dan een 3 beoordeeld.

Frans

- Als spelling en/of zwakke formuleringen geen onderdeel is van de leerstof heeft het geen invloed op de beoordeling van het werk.
- Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit niet fout gerekend. Dit m.u.v. grammaticale fouten.
- 50% van de fouten m.b.t. accenten wordt niet meegerekend.
- Fouten m.b.t. (mede)klinkerverdubbeling worden niet meegerekend. Bijv. comencer i.p.v. commencer of sooleil i.p.v. soleil wordt niet fout gerekend.
- Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (puor, juene) worden niet fout gerekend.
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.
- Een spellingtoets wordt niet lager dan een 3 beoordeeld.

Duits

- Als spelling en/of zwakke formuleringen geen onderdeel is van de leerstof heeft het geen invloed op de beoordeling van het werk.
- Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit niet fout gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten.
- Als een Umlaut in de grammatica is behandeld en foutief wordt toegepast geldt dat als een hele fout (bijv. er fährt, dan is fahrt of fehrt etc.)
- Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (Truam) worden niet fout gerekend.
- Fouten m.b.t. (mede)klinkerverdubbeling worden niet fout gerekend. Bijv. Monaat of Monnat wordt niet fout gerekend.
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.
- Een spellingtoets wordt niet lager dan een 3 beoordeeld.

Voor alle talen

- Ruim van te voren wordt aangegeven wanneer er een boek gelezen moet worden. In de mediatheek zijn er luisterboeken en boeken speciaal voor dyslecten te lenen.
- Leestoetsen, of andere toetsen met veel leeswerk, kunnen in Kurzweil gemaakt worden.*(zie punt 8)

Andere vakken

- Spelfouten tellen niet mee in de beoordeling.
- Extra tijd bij proefwerken.

N.B.

Daar regelingen met betrekking tot ontheffing/dispensatie aan veranderingen onderhevig zijn, vormt dit geen onderdeel van het protocol. Mocht u informatie willen omtrent ontheffing m.b.t. vakken, wendt u zich dan tot de teamleider en/of de dyslexiecoach.

8. Afspraken met betrekking tot toetsing in Kurzweil

- Leerling heeft de mogelijkheid om een toets waarin veel leestekst zit (te denken valt aan tekstverklaren bij de talen, bronteksten bij de zaakvakken) te maken met Kurzweil een tekst-naar-spraakprogramma. Dat gebeurt in overleg met de vakdocent.

Voor de docenten betekent dat het volgende:

- Overleg met leerling over manier van toetsing.
- Toets wordt minimaal twee weken voor afname DIGITAAL geleverd aan ROS.

- Leerling maakt toets op laptop in de klas, indien mogelijk, en beantwoordt vragen op papier.